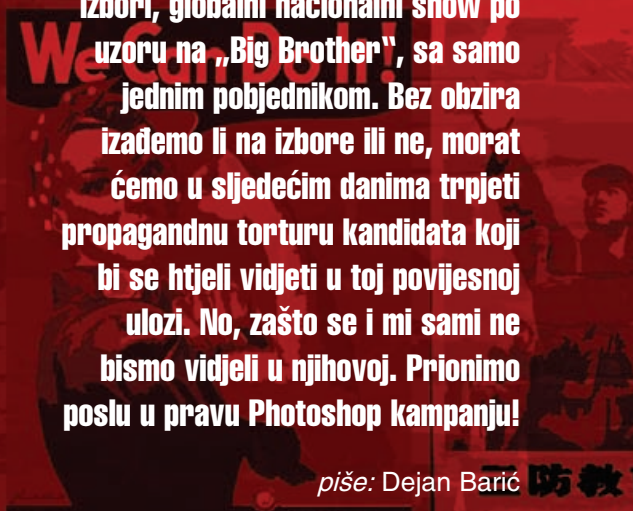

Propagandni Photoshop

Pred nama su predsjednički izbori, globalni nacionalni show po uzoru na „Big Brother“, sa samo jednim pobjednikom. Bez obzira izademo li na izbore ili ne, morat ćemo u sljedećim danima trpjeti propagandnu torturu kandidata koji bi se htjeli vidjeti u toj povijesnoj ulozu. No, zašto se i mi sami ne bismo vidjeli u njihovoj. Prionimo poslu u pravu Photoshop kampanju!

piše: Dejan Barić

Politička propaganda u umjetnosti stara je valjda koliko i sama umjetnost. Pa i ako smuljamo da crteži na pećinama imaju političko značenje,

propaganda u grafici proteže se u godine daleko od Photoshopa, pa i Gutenbergova stroja. Možemo je zamijetiti već i na egipatskim hijeroglifima, na kojima su se tadašnji diktatori uzdizali na pijedestale božanstva, šireći propagandu svoje veličine po zidovima piramida i hramova. Taj princip preuzeli su uspješno i Grci, a posebno i Rimsko Carstvo. Čak si je i Cezar, proglašivši se doživotnim diktatorom, dao isklesati svoje spomenike još za života. Po tome valjda i prepoznajemo diktatore, jer su i Hitler, Staljin, pa i u najnovije vrijeme i Saddam Husein, ukrašavali trgove gradova svojim spomenicima, iako su još uvijek živjeli i tlačili narod. Sve dok ih taj isti narod ne bi srušio s vlasti kao i s pijedestala.

U grafici, zasigurno su nam najpoznatiji primjeri političkih propagandnih plakata koji su svoj bizarni procvat doživjeli oko dva svjetska rata. Njemačka i ruska ratna propaganda zacijelo su svemir sam za sebe. No, ni Sjedinjene Američke Države nikad nisu tek sjedile po strani. Ujak Sam koji po uzoru na britanski plakat zove mlade ljude na novačenje u američku vojsku s „*Uncle Sam need you!*“.

U zahuktalom startu domaćih predsjedničkih

izbora već možemo, ne vlastitom voljom, vidjeti gomile jumbo plakata kiselih osmjeha naših političara i svih onih koji bi to željeli postati. Rijetko koji odišu nekom pravom porukom idejom i dizajnom, i u većini slučajeva svode se tek na katastrofalnu zlouporabu novca, prostora... i Photoshopa. Zato ćemo se mi u ovom tutorijalu pozabaviti prokušanim i uspješnim temama, odnosno demistificirati način izrade plakata po uzoru na glasoviti „HOPE“.

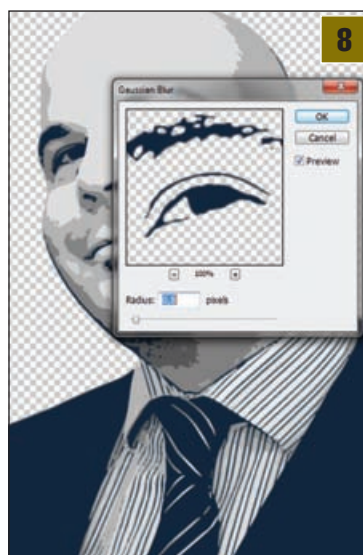
Važno je napomenuti da ovo nije način na koji je sam umjetnik napravio svoj plakat, jer ipak nećemo raditi u vektorskom programu, nego ćemo kroz par koraka u Photoshopu potpuno pojednostaviti postupak uz težnju ka što sličnijem vizualnom dojmu. Kolega fotograf, Lovro Šolman, spremno se odazvao ponuditi nam svoju karizmu Brucea Willisa, pa krenimo :

1 > Karizmatični smiješak. Izabrali smo najprirodniji Lovrin portret između par fotografija snimljenih jednostavno, uz pomoć bljeskalice nasuprot bijelog zida. Kao i mnogo puta do sada, u Photoshop tutorialima koristimo se programom Adobe Bridge za pregled i odabir fotografija.

Pobjednička kombinacija: Glasovita grafika Sheparda Faireya po uzoru na matrice simbol je Obamine pobjede na izborima. Danas je izvršena i u bostonskom Institutu moderne umjetnosti

mo putanju: **Filter-> Filter Gallery**. U galeriji treba izabrati iz skupine *Sketch* filter *Stamp Light/Dark Balance* i *Smoothness*, klizačima je potrebno namjestiti u vrijednostima pri kojima bi nam trebali ostati tek obrisi glave, usta, očiju... U ovom našem slučaju vrijednosti iznose 17 i 6.

6> **Jednostavnije linije.** Sloj obrisa za sada ćemo učiniti nevidljivim i posvetiti pozornost udvostručenom crno-bijelom sloju ispod njega. Ponovno je potrebno ući u **Filter Gallery**, no ovaj put ćemo u skupini *Artistic* izabrati filter *Cutout*. S obzirom na ponuđenu stupnjevitost prikaza (*number of levels*), ali i jednostav-

Dobra stvar kod Bridgea upravo je to što je povezan s Photoshopom, a možemo izabrati hoćemo li fotografije otvoriti automatski u Photoshopu, ili ih prvo urediti kroz RAW konverter, pa makar se radilo i o JPG formatu. Format na kojemu radimo četvrtina je A4 papira, odnosno 10x15 centimetra pri razlučivosti od 300 dpi, u RGB podstavi polja.

2> **Sklanjanje pozadine.** Bijeli zid ponovno je poslužio svrsi kao idealna pozadina koju lako možemo označiti i izbrisati. Naravno, prije toga dobro je za svaki slučaj napraviti kopiju originalnog *Background Layera*, koji ćemo učiniti nevidljivim nastaviti raditi na njegovoj kopiji. Na kopiji *Background Layera*, pomoću *Magic Wand Toola* (W), potrebno je tada označiti bjelinu zida. Kako bismo to što jednostavnije i učinkovitije izveli, poslužiti ćemo se i opcijama *Magic Wand* alata; **Add to selection** ili **Subtract from selection**, ukoliko je potrebno više od jednog klika mišem kako bi se učinkovito selektirala cijela površina zida.

3> **Kadriranje.** To je sljedeći korak. Lovrinu predsjedničku facu potrebno je dobro postaviti na zadani format, kako bi nam

lice ostalo dominantno, ali i da imamo dovoljno prostora za natpis na dnu. Najjednostavnije je to učiniti pomoću **Free Transform** naredbe kojoj pristupamo kraticom **CTRL+T**. Ukoliko držimo i tipku **SHIFT**, bit ćemo u mogućnosti proporcionalno povećavati ili smanjivati selektirani sloj.

4> **Sklanjanje boje.** Kako bismo sada pretvorili sliku u crno-bijelu, najbolje je koristiti izbornik kojim pristupamo pomoću putanje: **Image->Adjustments->Black & White**. U *Black & White* izborniku možemo utjecati na nijansiranje sivih tonova. U ovom slučaju pomoću crvenog filtra (*red filter*) dobit ćemo najbolji kontrast na samom licu. Dobiveni sloj čak ćemo dva puta kopirati. Najjednostavnije je sloj koji želimo udvostručiti u *layer paleti* dovući do ikone **Create a New Layer**, na dnu *layer palette*.

5> **Obrisi.** U prvom gornjem sloju, možemo ga nazvati „Obrisi“, pomoću galerije filtera učiniti ćemo upravo to. Svakako treba provjeriti jesu li nam *Foreground* i *background* boja na alatnoj traci postavljene na crno-bijelu kombinaciju. Ukoliko nisu, dovoljno je pritisnuti tipku „D“ na tipkovnici i boje će biti postavljene u „default“ poziciju. Zatim uporabi-

nost te vjernost rubova, potrebno je pronaći idealan omjer kojim ćemo pojednostaviti obrise lica, ali da ne izgubimo samu prepoznatljivost. Omjer vrijednosti u našem slučaju iznosi: **Number of levels:5; Edge Simplicity:5 ; Edge Fidelity:2**. Sloj ćemo nazvati „Osnova“.

7> **Toniranje obrisa.** Vratimo se sada na sloj iznad i ponovno ga uključimo. Uporabit ćemo i prvu boju. Potrebno je dva puta kliknuti **Foreground Color** ikonu na alatnoj traci i u **Color Picker** prozoru unijeti RGB vrijednosti od: **R:0 G:40 B:60**. *Background* boja ostat će bijela. Zatim ćemo pomoću putanje **Image->Adjustments->Gradient map** dodati odabrane tonove. Ono što nam je na slici bijelo, ostat će bijelo, a crna će zaprimiti plavičasti ton boje koju smo odabrali.

8> **Sređivanje prvog tona.** No, još nismo završili. Za kraj ovoga koraka, ponovno pomoću *Magic Wand Toola* (W) selektiramo ovaj put bijelo lice i iskoristimo putanju: **Select -> similar**, na taj način na sloju će se selektirati baš svaki bijeli piksel. Tipkom **Backspace** na tipkovnici ćemo izbrisati selektirani dio sloja, a kombinacijom tipaka **CTRL+D** poništiti selek-

Od nade do parodije

Snovi strašniji od stvarnosti

Veći od života: Od prve fotografije do otiska na obući, sveprisutni Che svugdje je s nama potpuno udaljen od prvotnih ideala

U novijoj povijesti svakako su zanimljivi i primjeri spontanih plakata, nereziranih od strane političkih frakcija, nego nastalih iz inspiracije umjetnika koji su njima htjeli podići razinu svijesti okoline. Lice mladog argentinskog liječnika i kontroverznog marksističkog borca te Castrova suradnika, danas je planetarno poznato. Čak i oni koji i ne znaju protiv čega se to uopće **Ernesto Che Guevara** borio, zacijelo su zamijetili njegovo lice nastalo po fotografiji Alberta Korde. Che nas tako, pola desetljeća poslije svoje „mučeničke“ smrti, i dalje zabrinuto promatra s plakata, majica, tenisica, etiketa cigara i pića, pa i s tetovaža na tijelima ljudi koji njegovom ikonografijom pokušavaju iskazati nekakav bunt. Plakat nastao od slučajne fotografije otkrivene tek poslije Che Guevarine smrti krenuo je na svoj put ka globalizmu od naslovnice iz talijanskog izdanja Cheovih *Bolivijskih dnevnika*, do simbola studenskih demonstracija u Francuskoj, 1968. godine Che je prošao tako kroz ruke raznih umjetnika, od Irca Jima Fitzpatricka do Andya Warhola. Sve do prve parnice autora fotografije, koji se 2000. godine pobunio protiv povrede autorskih prava, na što mu je kompanija za proizvodnju alkoholnih pića Smirnoff bila primorana isplatiti odštetu od 50 000 dolara. Novac je Korde, koji je za Castra snimao potpuno besplatno, uplatio u kuban-

ski zdravstveni sustav. Pola stoljeća od nastanka snimke, **Che Guevara** nas i danas gleda s mnogo proizvoda.

Jedini plakat koji se po popularnosti uspio pridružiti dugovječnom Cheu u zadnje vrijeme je zasigurno poster „**HOPE**“ s likom „tamnoputog“ američkog predsjednika **Baraka Obame**.

Iako je postao planetarno poznatim, rad umjetnika Sheparda Faireya, kojemu je čak i sam Obama zahvalio na podršci, ipak nije prošao bez kontroverzi. Ono što je manje poznato svodi se uglavnom na činjenicu da je umjetnik, eto, zaboravio spomenuti zasluge fotografa koji je snimio sliku po čijem je uzoru plakat napravljen, prekršivši tako autorska prava fotografa. Da, u civiliziranim zemljama nije dopušteno koristiti tuđi autorski rad bez dopuštenja, bez obzira koliko ste uvjereni da su vaše nakane „plemenite“. Svakako razmislite o tome kada surfate Googleom u potrazi za fotografijama. Iako je sam fotograf bio zadovoljan Faireyevim radom, Associated Press, agencija za koju je radio, kao sekundarni vlasnik ipak nije htjela prijeći preko kršenja autorskih prava fotografije. Bilo kako bilo, Amerikanci su se nakon osam godina napokon „otarasili“ „bušizama“, a plakat **HOPE** jedan je od najpoznatijih motiva kampanje i bez sumnje u posljednjih godinu dana najparodiranije umjetničko djelo.

Instant cult: I godinu dana nakon izbora ideja i dizajn ne blijede. Od originalne, ne baš legalno „posuđene“ fotografije, do bezbroj varijacija i parodija

ciju. Kako bismo dobili ipak malo blaže i mekše linije, poslužit ćemo se filtrom **Gaussian Blur**. Zadovoljavajući radijus iznosi oko **0,7 piksela**. Sloj ćemo nazvati „**Obrisi**“.

9> **Bojanje.** Vrijeme je da dodamo još malo boje u našu priču. Iznad sloja „**Osnova**“ napravit ćemo novi sloj koji će nam služiti kao pozadina. Vrijednost boje koju ćemo uporabiti iznosi: RGB: **R:250 G:220 B:140**. Kako bismo cijeli sloj obojali izabranom bež bojom, dovoljno je boju postaviti kao **background** boju na alatnoj traci i uporabiti kraticu na tipkovnici **CTRL+Backspace**. Sloj ćemo postaviti u vrijednost **Color Burn**. Zatim slijedi igra selekcije. Klikom na ikonu sloja

„**Osnova**“ prvo treba selektirati cijeli sloj. Ponovno ćemo prvo uporabiti **Magic Wand Tool (W)**, ali s opcijom **Subtract from selection**, i njome prvo izdvojiti iz selekcije nepotrebno područje najsvjetlije sredine lica. Zatim uz istu opciju trebamo i **Polygon Lasso Toolom (L)** izostaviti iz selekcije ostale dijelove lica na lijevoj strani, tako da nam ostane samo dio označen kao na slici. Zatim napravimo novi sloj iznad **bež boje** i obojamo ga plavičastom bojom s vrijednostima RGB: **R:80 G:145 B:160**. Dobiveni sloj iz vrijednosti **Normal** postavimo u stanje **Hue**.

10> **Crveno.** Za crveni dio slijedi relativno slična situacija. Držeći tipku **CONTROL** kliknemo na ikonu

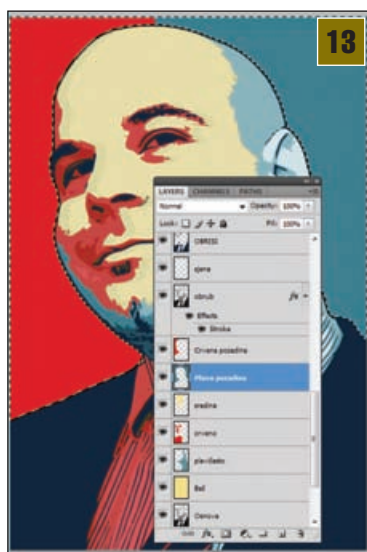
sloja u **layer paleti**, selektiramo sloj „**Osnova**“ i zatim pomoću **Magic Wand Toola (W)** opcijom **Subtract from selection** prvo izdvojimo središnji najsvjetliji dio lica. Boju koju trebamo postaviti kao **background** boju dobit ćemo uz vrijednosti u **Color Pickeru**; RGB: **R:230 G:0 B:10**. Uz kraticu **CTRL+Backspace** obojat ćemo sloj u željenu crvenu, a zatim **Control + KLIK** na ikonu prethodnog sloja s plavičastom bojom. Sada nam je označena selekcija područja koje zauzima plavičasti sloj. Ukoliko kliknemo na tipku **Backspace**, izbrisat ćemo taj višak s našeg crvenog sloja, koji nam mora tada biti selektiran u **layer paleti**. Crveni sloj iz vrijednosti **Normal** postavimo u stanje **Darker Color** uz **opacity** vrijednost od **55%**. Za kraj možemo dodati još jedan sloj tako da na „**Osnova**“ sloju selektiramo samo uporno izbjegavani najsvjetliji dio lica i u novom ga sloju obojamo u bež boju, istu koju smo koristili kao pozadinu, ali joj **opacity** postavimo na **50%**.

11> **Obrub.** Kako ne bismo izgubili obrise glave u sličnim nijansama boje, napraviti ćemo obrub oko cijelog lika. Potrebno je prvo kopirati sloj „**Osnova**“ i kopiju toga sloja podići do sloja „**Obrisi**“ u **layer paleti**. Zatim ćemo se malo poigrati stilovima slojeva. Ukoliko kliknemo dva puta iza imena sloja na **layer paleti**, automatski će nam se otvoriti **Layer Style** prozor. Prvo što nas zanima vrijednosti su u izborniku: **Blending Options**. Ondje je potrebno pod opcijom **Advanced Blending** klizni pokazivač na **Fill Opacity** postaviti na **0%**. Zatim se prebacujemo na dno u izbornik **Stroke**. Linija koja nam treba debela je oko (size) **5 px**, uz **Position: Inside**. Boju koju ćemo izabrati ista je tamnoplava od koje nam se sastoji i sloj „**Obrisi**“.

12> **Linearna sjena.** Za dodavanje mrvice grafičke atmosfere, potrebno je ponovno udvostručiti sloj „**Osnova**“ i kopiju tog sloja podići do sloja „**Obrisi**“ u **layer paleti**. Na alatnoj traci **background** boja bit će **bijela**, a prednja će nam biti plavičasta koju smo definirali u 9. koraku. I ponovno ćemo uporabiti putanju: **Filter->Filter Gallery**. Ovaj put nas zanima **Sketch** skupina i filter **Halftone pattern**. U ovom slučaju vrijednosti su nam: **Size:1, Contrast 13**, a **Pattern type** je naravno: **Line**. Kada smo dobili zebriasti uzorak, držeći tipku **Shift**, kliknut ćemo na ikonu sloja „Sredina“, odnosno onoga u kojemu nam se nalazi središnji dio lica. Uz putanju **Select->Inverse (Shift+Ctrl+I)** napraviti ćemo obrnutu selekciju i pritiskom na tipku **Backspace** obrisati sve osim dijela koji prekriva središnji dio lica. Pritiskom na **CTRL+D** skloniti ćemo obrnutu selekciju, a ponovno držeći tipku **Shifta** kliknut ćemo na ikonu trenutnoga sloja na kojemu nam je ostao zebriasti uzorak lica. U alatnoj traci tada treba izabrati alat **Rectangular Marquee tool (M)**, jer ćemo na taj način biti u mogućnosti upravljati selekcijom. Sada samo kursorskim tipkama na tipkovnici pomaknemo za pola centimetra cijelu selekciju u desno i pritisnemo tipku **Backspace**. Za kraj sloj postavimo kao **Linear Burn**.

13> **Boje nacije.** Dodati boje u pozadinu iza Lovrine glave sada je krajnje jednostavno. Najbolje nam je poslužiti se *Magic Wand Toolom* (W), kojim ćemo na sloju „Osnova“ selektirati prazan prostor pokraj glave. Zatim ćemo napraviti dva nova sloja ispod sloja „Obrub“. Prvu selekciju treba obojati u crveno, a drugu u plavičastu boju. Najbolje je da nam je crveni sloj iznad plavičastog. Tada možemo jednostavno *Rectangular Marquee toolom* (M) selektirati desnu polovinu slike i odrezati tipkom Backspace višak crvene. Omjer crvene i plave površine ne mora nam biti u savršeno pravilan. Možemo sami zaključiti koja će površina zauzimati više prostora, ovisno o glavi modela.

14> **Okvir slike.** Još jedan detalj na koji ne moramo mnogo trošiti riječi krajnji je okvir cijele slike. Postavit ćemo ga na novom sloju iznad svih slojeva. *Select->Inverse* (Shift+Ctrl+I) naredbom možemo napraviti okvir malo ispred granica formata slike i obrnuti selekciju putanjom *Select->Inverse* (Shift+Ctrl+I). Okvir ćemo obojati u bež boju. Napraviti ćemo još jedan novi sloj odmah ispod toga i ponovno uz *Select->Inverse* (Shift+Ctrl+I) napraviti i kvadrat u daljnjem dijelu slike. Boja kvadrata ista je kao i kod obruba. Na tom kvadratu napisat ćemo slogan političke kampanje.

15> **Fotofiniš!** Za kraj teba dodati još prigodan politički slogan. Izabrali smo jedan satirički, udomaćeni u podneblje i situaciju. Kopirati Obamin plakat djeluje

nepotrebno, ionako ne znamo čemu bismo se to trebali nadati. Font koji smo koristili je *Impact*. Kada smo ga napisali, vlastoručno smo ga stisnuli na prostor koji bi trebao zauzimati pomoću kratice CTRL+T. Ukoliko koristite neki drugi font, budite oprezni pri ovakvim deformacija-

ma. Naravno, na sam plakat možete dodati i još koji detalj. Recimo, maknuti crvenilo s bjeloočnica, dodati simbol i slično. Lošije od plakata koje ćemo uskoro biti primorani gledati ne može biti. Zato, isprobavajte, eksperimentirajte i uživajte.

